

Körü Körüne Taklit

Gönderen Kadir Hatipoglu - Nisan 02 2023 20:30:21

بِسْمِ
اللّٰهِ
الرَّحْمٰنِ
الرَّحٖيم
بَلْ
قَالُٓوا
اِنَّا
وَجَدْنَٓا
اٰبَٓاءَنَا
عَلٰٓى
اُمَّةٍ
وَاِنَّا
عَلٰٓى
اٰثَارِهِمْ
مُهْتَدُونَ
"Hayır! Onlar sadece, 'Şüphesiz biz babalarımızı bir din üzerinde bulduk ve biz onların izlerinden gitmekteyiz' dediler." (Zuhuf, 43/22) Okuduğumuz âyette din konusunda delilsiz, bilinçsiz ve cahilce atalarını taklit eden müşriklerin durumuna dikkat çekilmektedir. Bu âyetin ardından sıralanan diğer âyetlerde (23-31. âyetler) müşriklerin babalarından gördüklerine tabi olarak, Allah’a ortak koşmak suretiyle Hz. İbrahim’in çağırdığı tevîd inancından saptıkları, putlara taptıkları ve Peygamberimiz Hz. Muhammed’e indirilen ilahî vahyi reddederek bunun bir büyü olduğunu söyledikleri belirtilmektedir. Müşriklerin bu tavrı, hiçbir ilmî veriye ve araştırmaya dayanmadan bir saplantı ve Allah’a ortak koşan atalarını körü körüne taklitten kaynaklanmaktadır. Bu itibarla taklit, ilahî vahiyde bildirilen hakikatleri dikkate almaksızın cahilce, öncekilerin uydurdukları şeyleri dinî hakikatlermiş gibi algılamak ve ona göre amel etmektir. Bu tavır, cahilce bir davranış olup kınanan bir husustur. İlahî vahyin kendisine son kez indirildiği Peygamber Efendimiz Hz. Muhammed Kur’an-ı Kerim’de müminler için لَقَدْ كَانَ
لَكُمْ فٖي
رَسُولِ
اللّٰهِ
اُسْوَةٌ
حَسَنَةٌ
لِمَنْ كَانَ
يَرْجُوا
اللّٰهَ
وَالْيَوْمَ
الْاٰخِرَ
وَذَكَرَ
اللّٰهَ
كَثٖيراًؕ “güzel bir örnek” olarak sunulmuştur (Ahzâb, 33/21). Aynı şekilde قَدْ كَانَتْ

لَكُمْ
اُسْوَةٌ
حَسَنَةٌ
فٖٓي
اِبْرٰهٖيمَ
وَالَّذٖينَ
مَعَهُۚ اِذْ
قَالُوا
لِقَوْمِهِمْ
اِنَّا
بُرَءٰٓؤُ۬ا
مِنْكُمْ
وَمِمَّا
تَعْبُدُونَ
مِنْ دُونِ
اللّٰهِؗ
كَفَرْنَا
بِكُمْ
وَبَدَا
بَيْنَنَا
وَبَيْنَكُمُ
الْعَدَاوَةُ
وَالْبَغْضَٓ
اءُ اَبَداً
حَتّٰى
تُؤْمِنُوا
بِاللّٰهِ
وَحْدَهُٓ
اِلَّا
قَوْلَ
اِبْرٰهٖيمَ
لِاَبٖيهِ
لَاَسْتَغْفِ
رَنَّ لَكَ
وَمَٓا
اَمْلِكُ
لَكَ مِنَ
اللّٰهِ مِنْ
شَيْءٍؕ
رَبَّـنَا
عَلَيْكَ
تَوَكَّلْنَا
وَاِلَيْكَ
اَنَبْنَا
وَاِلَيْكَ
الْمَصٖيرُ

“İbrahim”de ve onunla birlikte bulunanlarda sizin için güzel bir örnek vardır” (Müslim, mtehine, 60/4) buyrulmak suretiyle biz müsliminlerin din konusunda örnek alması gereken şahsiyetler peygamberler ve onlarla birlikte olanlar; onların yolundan gidenlerdir. Bu itibarla taklit etme ile örnek almanın birbirinden ayrılması gerekir. Bu ayrım konusunda hassasiyet göstermeyen sahabe-i kirami Peygamber Efendimiz sergilediği tavırla uyarmıştır. Şöyle ki: 1585;1614;1571;1614;1609; 1601;1616;1610; 1610;1614;1583;1616; 1585;1614;1587;1615;1608;1604;1616; 1575;1604;1604;1617;1614;1607;1616; 1589;1604;1617;1609; 1575;1604;1604;1617;1607; 1593;1604;1610;1607; 1608;1587;1604;1617;1605; 1582;1614;1575;1578;1614;1605;1611;1575; 1605;1616;1606;1618; 1608;1614;1585;1616;1602;1613; 1610;1614;1608;1618;1605;1611;1575; 1608;1614;1575;1581;1616;1583;1611;1575; 1579;1615;1605;1617;1614; 1573;1616;1606;1617;1614; 1575;1604;1606;1617;1614;1575;1587;1614; 1575;1590;1618;1591;1614;1585;1614;1576;1615;1608;1575; 1575;1604;1618;1582;1614;1608;1614;1575;1578;1616;1605;1614; 1605;1616;1606;1618; 1608;1614;1585;1616;1602;1613; 1601;1614;1604;1614;1576;1616;1587;1615;1608;1607;1614;1575; 1601;1614;1591;1614;1585;1614;1581;1614; 1575;1604;1606;1617;1614;1576;1616;1610;1617;1615; 1589;1604;1617;1609; 1575;1604;1604;1617;1607; 1593;1604;1610;1607; 1608;1587;1604;1617;1605; 1582;1614;1575;1578;1614;1605;1614;1607;1615; 1601;1614;1591;1614;1585;1614;1581;1614; 1575;1604;1606;1617;1614;1575;1587;1615; 1582;1614;1608;1614;1575;1578;1616;1605;1614;1607;1615;1605;1618; ‏.‏ Hz. Peygamber (s.a.s) Medine’de parmağına takmak üzere bir yüzük edindiğinde Hz. Peygamber’in parmağında yüzük giren sahabe de yüzük takmaya başlamışlardı. Bunun üzerine Hz. Peygamber, yüzük; parmağından çıkarıp atınca, sahabe de çıkarmıştır (Müslim, İbâdât, “Kitabu’l-Libas”, 56-58; 59-60). Burada Hz. Peygamber’in tavrı, bir gerekliliğe bağlı olarak yüzük kullanmasının sahabe tarafından taklit edilmesine karşı bir tepki olarak değerlendirilebilir. Daha sonra Hz. Peygamber yüzük; takmaya devam etmiş ve yazışmalarında mühür olarak kullanmıştır. Dolayısıyla Hz. Peygamber’in Kur’an-ı Kerim’de itaat edilmesi gereken bir örnek olarak sunulması ilme ve araştırmaya dayanan bilinçli bir davranışla olmalıdır. Hz. Peygamber’in sözleri ve uygulamalarındaki şartlar ve amaçlar iyi tahlil edilmelidir. Konu inan, ibadet ve ahlakla ilgili bir husus olduğu zaman Hz. Peygamberin bir örnek alınması din; bir gerekliliktir. Zira Peygamber Allah’a niçin ve nasıl ibadet edilmesi gerektiğini bildiren ve uygulamalı olarak gösteren elçidir. İşte bilinç ve tefekkürle erişilen bu idrak/anlayış dizeyi biz müsliminleri taklitten kurtarıp “tahkiki iman” dizeye erişirir. Bunun için Müslimanlıkta esas olan din konusunda evvela Kur’an’a ve sünnete uymak ve bu konularda din âlimlerinin açıklamalarına itibar etmektir. Bu ise taklit değil bilerek iman ve amel etmekle

mümkün olur. Onun için okumaya, öğrenmeye büyük
önem veren dinimizde her Müslüman en azından “ef’âL-i
mükellefin” diye ifade edilen temel dinî sorumlulukları bilmekle
yükümlüdür. Din konusunda ilim ve amelden uzak kaldığı bir durumda
ortaya çıkan ilgisizlik dinî istismarın, batıl itikatlara sapmanın, cehalet ve mukallitliğin
temel sebebidir. Bu durum merhum Mehmet Akif Ersoy’un ifade ettiği gibi
“merdûd”; yani dinen reddedilen kabul edilemeyecek bir husustur. Akif, bu
konuda şöyle demektedir: “Getirin Mağrib-i Aksâ’daki bir
müslümanı; Bir de Çin sûrunun altında uzanmış yatani; Dinleyin her
birinin rûhununu: Mutlak gelecek, ‘Böyle gördük dedemizden!’
sesi titrek titrek! ‘Böyle gördük dedemizden!’ sözü
dînen merdûd; (Mehmet Akif Ersoy, Safahat, İkinci Kitap, Süleymaniye
Kürsüsünde) Akif’in bu ifadelerinin devamından da anlaşıldığı üzere
o burada, ilim ve araştırmayı öncelemeden, asrın gereklerini okuyamayan, sadece kuru bir
taklitle “biz böyle gördük, böyle gelmiş böyle gider”
şeklindeki nemelazımcı anlayışın bireylerin ve milletlerin
izmihlalinin/çöküşünün önemli sebeplerinden biri olduğunu
vurgulamaktadır. Bundan kurtuluşun yolu da Kur’an-ı Kerim’in ibret
gözüyle okunması, indiriliş amacının ve anlamının iyi kavranmasından geçer.
Zira Kur’an’a göre insanın kendi nefsinde, evrende ve geçmişte ibret
alınacak birçok deliller ve hadiseler vardır. Müslüman bunlara bakarak,
içinde bulunduğu çağın şartlarını da göz önüne alarak bu
gününü ve geleceğini kurgulamaya yönelik adımlar atmalıdır. Dr.
Bünyamin OKUMUŞ

[islam ve Hayat.Güncel Vaaz ve Hutbeler](#)